



## KIBERNETSKO USTRAHOVANJE – TROLI IN BOTI

### Kaj so Troli in Boti?

Troli in boti so **digitalni fenomeni**, ki se nanašajo na dva različna, vendar povezana vidika spletnega nadlegovanja in neprimerne vedenja v okviru kibernetnega ustrahovanja. Troli so posamezniki, ki namerno izzivajo in vznemirjajo druge na spletu, medtem ko so boti avtomatizirani računi, namenjeni širjenju dezinformacij ali povzročanju motenj za različne zlonamerne namene, kot so manipuliranje javnega mnenja in nadlegovanjem ciljnih posameznikov.

Trolom prinašata zadovoljstvo nemir in stiska, zato je za ohranjanje varnega in spoštljivega spletnega okolja bistveno, da uporabniki prepoznajo in obravnavajo takšno vedenje. Boti so programirani tako, da posnemajo človeško vedenje, ustvarjajo in širijo lažne informacije ali škodljive vsebine.



### Možni vplivi na spolno in reproduktivno zdravje mladih

Troli in boti lahko pomembno vplivajo na spolno in reproduktivno zdravje (SRZ) mladih, kar pogosto privede do škodljivih posledic v resničnem svetu. Mladi lahko postanejo tarče nadlegovanja, spletnega ustrahovanja ali izpostavljenosti škodljivim ideologijam. Troli na primer pogosto sodelujejo v razpravah, ki stigmatizirajo in sramotijo mlade posameznike, ki iščejo informacije ali podporo v zvezi s SRZ-jem. Mladi, ki npr. iščejo nasvete o metodah kontracepcije, lahko naletijo na trola, ki zasmehuje njihovo izbiro. To jih odvrača od iskanja nadaljnjih informacij in lahko privede do neustreznih odločitev o kontracepciji.

Poleg tega lahko troli uporabljajo eksplicitno ali žaljivo vsebino za spletno nadlegovanje in napadanje mladih posameznikov, kar še poveča čustveno breme za žrtve. Mlada oseba, ki deli svojo izkušnjo s spolno prenosljivo okužbo, lahko naleti na žaljive komentarje in celo grožnje trolov, kar jo odvrača od iskanja zdravniške pomoči in čustvene podpore.

Po drugi strani pa so lahko boti programirani tako, da spodbujajo tvegano spolno vedenje ali širijo napačne informacije o temah SRZ-ja. Tako lahko na primer spodbujajo mlade k nevarnim praksam, kot so nezaščiteni spolni odnosi ali deljenje eksplicitnih vsebin. Ta pritisk in prisila lahko privedeta do neželenih posledic, kot sta širjenje zasebnih posnetkov in morebitno izkoriščanje, vse to pa ima pomembne posledice za SRZ in splošno dobro počutje mladih posameznikov.



## Podpiranje spolnega in reprodukativnega zdravja mladih v digitalni dobi: NAJBOLJŠE PRAKSE

Troli in roboti lahko krepijo škodljive stereotipe, povezane s spolom, spolno usmerjenostjo in telesno podobo, kar vpliva na samozavest in samosprejemanje mladih posameznikov. Ti stereotipi lahko vplivajo na odločanje mladih o SRZ, zaradi česar so bolj nagnjeni k tveganemu vedenju in zmanjšujejo njihovo samozavest pri sprejemanju preišljenih odločitev o svojem telesu in zdravju.



### Na kakšne načine lahko podpremo mlade?

- Poučite mlade o spletnih taktikah, njihovih motivih in morebitnih posledicah sodelovanja z njimi.
- Mladim ponudite strategije za spopadanje z negativnim vedenjem na spletu, na primer izogibanje stikom s trolji in uporabo funkcij za blokiranje.
- Spodbujajte mlade, da prispevajo k pozitivnim spletnim razpravam ter prijavljajo primere trolanja in nadlegovanja.
- Poudarite pomen premora od spletnih platform za ohranjanje duševnega in čustvenega zdravja. Ukvarjanje s telesnimi dejavnostmi, raziskovanje ustvarjalnih hobijev, preživljanje časa v naravi, povezovanje s prijatelji in družino, prostovoljstvo, učenje novih spretnosti, vadba čuječnosti, branje, obiskovanje delavnic in tečajev, omejevanje časa pred zaslonom, pustolovščine na prostem ter obiskovanje muzejev in kulturnih dogodkov ustrezajo različnim interesom in zagotavljajo zdravo ravnovesje med življenjem na spletu in zunaj njega.

### Sorodni digitalni fenomeni/orodja:

Glej kartice:

- Kibernetsko ustrahovanje – Catfishing
- Kibernetsko ustrahovanje: Kibernetsko zalezovanje
- Spletne zlorabe: Sovražni govor



### Nadaljnje branje:

- Copp, Jennifer & Mumford, Elizabeth & Taylor, Bruce. (2021). Online sexual harassment and cyberbullying in a nationally representative sample of teens: Prevalence, predictors, and consequences. *Journal of Adolescence*. 93. 202-211.
- Harris, Keith. (2023). Liars and Trolls and Bots Online: The Problem of Fake Persons. *Philosophy & Technology*. 36.
- Salazar, Marissa & Raj, Anita & Silverman, Jay & Rusch, Melanie & Reed, Elizabeth. (2023). Cyber Sexual Harassment among Adolescent Girls: A Qualitative Analysis. *Adolescents*. 3. 84-91.
- Soldatova, G.. (2022). Trolling as a Destructive Online Practice: Adolescents and Young People as Victims, Aggressors and Bystanders. *Psikhologicheskii zhurnal*. 43. 27.

